

Nr 130.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1931 kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för postverkets räkning av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen i Stockholm.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 20 mars 1931 avlåten proposition, nr 209, som hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen i Stockholm må förvärfvas för postverkets räkning på de villkor, som angivas i två såsom bilagor vid statsrådsprotokollet fogade köpeavtal.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Vid 1927 års riksdag fattades beslut om inköp för postverkets räkning av fastigheten med dåvarande beteckning nr 12 och 13 i kvarteret Blåmannen å Norrmalm i Stockholm.

Förvärvet av fastigheten avsåg bland annat att, då möjligheterna att utvinna ytterligare lokaler inom centralposthuset vid Vasagatan i Stockholm vore uttömda, för de betydelsefulla avdelningar av postverket, vilka vore förlagda till centralposthuset, i tid försäkra sig om möjligheten att vid behov erhålla utvidgade lokaler i anslutning till lokalerna i centralposthuset.

Vid 1930 och 1931 års riksdagar hava medel anvisats för uppförande av en nybyggnad för postverkets räkning å nämnda fastighet. Genom nybyggnaden skulle beredas lokaler för postgirokontoret, varigenom postsparbanken skulle erhålla ökade utrymmen i centralposthuset.

I skrivelse den 13 mars 1931 har *generalpoststyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1931 års riksdag medgiva, att köpeavtal må avslutas om förvärvande för postverkets räkning av fastigheterna nr 1 och 2 uti kvarteret Blåmannen på de köpevillkor som angivits i två köpekontrakt, vilka såsom bilagor fogats vid detta utlåtande (Bil. 1 och 2).

Till stöd för framställningen har *generalpoststyrelsen* sammanfattningsvis framhållit, att det inom en icke alltför långt avlägsen framtid torde bli nödvändigt att anskaffa ökade lokaler för postgironörelsen, att det lämpligaste sättet att lösa denna lokalfråga torde vara att nu samtidigt inköpa de

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 6 saml. 59 häft. (Nr 130—131.) 991 31 1

ifrågasatta fastigheterna, att billigare pris för desamma icke torde kunna ernås vid en senare tidpunkt, samt att under tiden, intill dess tomterna behöva tagas i anspråk för nybyggnad för postverkets räkning, fastigheterna lämna en fullgod avkastning på i desamma nedlagt kapital.

Styrelsen har slutligen anför att, då de i de preliminära köpekontrakten avtalade köpeskillingarna icke skola erläggas förrän efter ingången av budgetåret 1932/1933, medel för ändamålet icke behöva anvisas förr än å riksstaten för sagda budgetår.

Byggnadsstyrelsen har tillstyrkt förvärven, dock under framhållande att köpeskillingarna syntes höga.

Departementschefen anför följande:

Såsom i det föregående erinrats, har riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för nu löpande och nästkommande budgetår anvisat medel till uppförande, i direkt anslutning till centralposthuset i Stockholm, av en för postgirokontoret avsedd nybyggnad å för detta ändamål enligt statsmakternas beslut år 1927 inköpt tomt. Genom denna nybyggnad, vilken beräknas bliva tagen i bruk under nästkommande budgetår, kommer postgirokontoret att erhålla ändamålsenliga och för ett antal år framåt tillräckliga lokaler. Samtidigt vinner postsparbankskontoret rymliga och i övrigt tjänliga utrymmen genom övertagande i huvudsak av postgirokontorets nuvarande lokaler i centralposthuset.

Emellertid torde man med hänsyn till den i generalpoststyrelsens förvarande skrivelse lämnade utredningen kunna förutse, att med en fortsatt hastig utveckling av postgiroverksamheten ytterligare utrymmen för denna verksamhetsgren inom en icke avlägsen framtid bliva erforderliga. Av synnerlig vikt — särskilt ur arbetsorganisatorisk synpunkt — är uppenbarligen, att dessa utrymmen kunna beredas i omedelbar närhet av centralposthuset och den inom kort färdiga nybyggnaden.

Vid nu angivna förhållanden finner jag i likhet med generalpoststyrelsen klok förtänksamhet bjuda att, såvitt möjligt, säkerställa postgirokontorets framtida lokalbehov i direkt anslutning till generalpoststyrelsens nuvarande fastighetskomplex. Ett tillfälle härtill föreligger genom de av styrelsen nu föreslagna inköpen av fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen. De avtalade köpeskillingarna för fastigheterna, tillhoppa 1,162,600 kronor, synas visserligen vara tämligen höga. Anledning saknas likväl till antagande, att fastigheterna längre fram skola kunna förvärfvas till lägre pris. Härtill kommer att, såsom generalpoststyrelsens utredning visar, skälig förräntning av köpeskillingsbeloppet kan påräknas till dess de nya tomterna behöva tagas i anspråk för postverkets behov.

På grund av vad jag nu anför och då jag icke har något att erinra mot innehållet i de upprättade preliminära köpeavtalen, är jag beredd tillstyrka förvärv av ifrågavarande fastigheter på de i nämnda avtal innefattade villkoren. Medgivande till förvärven torde med hänsyn till tiden för avtalens giltighet böra äskas av innevarande års riksdag. Däremot behöva, såsom av utredningen framgår, medel för köpeskillingarnas gäldande icke äskas förrän å riksstaten för budgetåret 1932/1933.

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med departementschefen har utskottet icke kunnat undgå finna köpeskillingarna, tillhoppa 1,162,600 kronor, för ifrågavarande fastigheter höga. Med hänsyn emellertid till att fastigheterna med all sannolikhet torde visa

sig behövligen för framtida utvidgning av Centralposthuset, till vilket de angränsa, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att fastigheterna nu förvärfvas av staten.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blåmannen i Stockholm må förvärfvas för postverkets räkning på de villkor, som angivas i de såsom bilagor vid detta utlåtande fogade köpeavtal (Bil. 1 och 2).

Stockholm den 8 maj 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *E. J. G. Rosén, E. A. Lundell, J. G. Walles, I. Hj. E. Pauli, A. Thelin* och *K. A. W. Björck*;

från andra kammaren: herrar *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *E. J. Wigforss, J. Olofsson* i Digernäs, *O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp, *O. E. F. Järte, A. Danielsson, P. C. Jonsson* i Eskilstuna, *J. E. Andersson* i Ofvanmyra, *C. A. Anderson* i Storegården, *A. Norsell* och *F. V. Sandvall*.

Bilaga 1.

Köpekontrakt.

Emellan, å ena sidan, Direktörerna Knut Johansson och Harald Kugelberg såsom ägare av fastigheten tomten nr 2 uti kvarteret Blåmannen å Norrmalm i Stockholm, här nedan kallade säljaren, och, å andra sidan, Kungl. Generalpoststyrelsen, här nedan kallad köparen, är denna dag nedanstående köpeavtal träffat.

1:o Säljaren upplåter och försäljer till köparen mot en överenskommen köpeskilling av fyrahundrafemtiotusen (450,000) kronor ovannämnda fastighet med där uppförda byggnader, sådan fastigheten finnes angiven i en av stadsingenjörskontoret den 3 januari 1903 upprättad beskrivning med plankarta, med allt vad därtill hörer och framdeles lagligen tillvinnas kan, i det skick fastigheten med byggnader denna dag befinner sig.

2:o Köpeskillingen erlägges kontant den 1 juli 1932, men själva tillträdet av fastigheten äger rum först den 1 oktober 1932.

3:o Säljaren förbinder sig att intill tillträdesdagen på egen kostnad väl underhålla och vårda de å fastigheten uppförda byggnaderna.

4:o Vid köpeskillingens likviderande skall säljaren till köparen överlämna köpebrev å den försålda fastigheten, samtliga för densamma lagfarande erforderliga åtkomsthandlingar jämte gällande designation över fastigheten, fastigheten avseende brandförsäkringshandlingar, nytt gravationsbevis rörande fastigheten, de enligt samma bevis fastigheten besvärande inteckningar ävensom bevis, att fastigheten icke häftar för premielån.

5:o Å tillträdesdagen skall säljaren till köparen överlämna gällande hyreskontrakt, transporterade på köparen.

6:o Köparen uppbär all avkastning av fastigheten, som avser tiden från och med tillträdesdagen, och ansvarar för alla från samma tid på fastigheten belöpande onera och utskylder.

7:o Förutom å fastigheten belöpande onera och utskylder till tillträdesdagen — även för det fall att sagda utgifter förfalla till betalning först efter den 1 oktober 1932 — ansvarar säljaren även för alla de skyldigheter, som befinnas åligga fastighetens ägare gent emot fastighetens hyresgäster och andra vederbörande intill tiden för tillträdesdagen.

8:o Säljaren befrias från betalande av stämpel till lagfart å detta fäng.

9:o Säljaren ikläder sig hemul enligt lag.

10:o Om före tiden för köpeskillingens erläggande brandskada skulle övergå fastigheten, som är brandförsäkrad för etthundraåttiofemtusen (185,000) kronor, skall den brandskadeersättning, som kan bli på köparen tillerkänd, på tillträdesdagen utan ränta överlämnas till köparen antingen oavkortad eller med avdrag av kostnaderna för sådana, efter samråd med köparen verkställda reparationer, som båda parterna funnit nödvändiga för byggnadernas försättande i brukbart skick.

11:o Detta kontrakt är bindande endast under förutsättning, att Kungl. Maj:t och riksdagen före den 1 juli 1931 lämnar sitt bifall till inköp av fastigheten.

12:o Skulle skiljaktiga meningar uppstå rörande tolkningen av bestämmelserna i detta kontrakt, skall tvisten härom ej hänskjutas till domstols prövning utan avgöras av skiljemän enligt lagen om skiljemän den 14 juni 1929.

Av förestående kontrakt äro denna dag två lika lydande exemplar upprättade och utväxlade.

Stockholm den 12 mars 1931.

Kungl. Generalpoststyrelsen:

KNUT JOHANSSON.

HARALD KUGELBERG.

ANDERS ÖRNE

GUSTAF KIHLMARK.

Godkännes:

/R. Humble.

GRETA JOHANSSON.

LISA KUGELBERG.

Direktörerna Johanssons och Kugelbergs egenhändiga namnteckningar intyga på en gång närvarande vittnen:

G. Ferngren.

E. Lindquist.

Fru Greta Johanssons och Fru Lisa Kugelbergs egenhändiga namnteckningar intyga på en gång närvarande vittnen:

G. Ferngren.

E. Lindquist.

Bilaga 2.

Under förutsättning att för kvarteret Blåmannen å Normalm här i staden ändring av stadsplanen varder vederbörligen fastställd i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som finnes närmare angivet å en av stadsplanekontoret den 12 mars 1931 upprättad, med Pl. 988 betecknad karta jämte tillhörande beskrivning, är emellan Kungl. Generalpoststyrelsen, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens medgivande, å ena, samt Stockholms stads fastighetsnämnd, under förbehåll av stadsfullmäktiges godkännande, å andra sidan, upprättat detta

Kontrakt.

1:o.

Fastighetsnämnden försäljer med tillträdesdag den 1 oktober 1932 till Kungl. Generalpoststyrelsen dels den del av tomten nr 1 i kvarteret Blåmannen, som å bifogade, av t. f. förste ingenjören Nils Giöbel den 13 mars 1931 upprättade karta är betecknad med gul färg, innehållande i areal omkring 527 kvadratmeter, samt dels den del av Klara Norra Kyrkogata, vilken å samma karta betecknas med blå färg, i areal innehållande omkring 65 kvadratmeter, för en sammanlagd köpeskilling av 712,600 kronor, att kontant erläggas å tillträdesdagen.

I försäljningen ingå de å nämnda tomt uppförda byggnaderna jämväl till de delar de äro belägna å de av staden behållna delarna av tomten.

2:o.

Fastighetsnämnden upplåter utan ersättning till Generalpoststyrelsen med nyttjanderätt de delar av fastigheten nr 1 i kvarteret Blåmannen, som jämlikt stadsplaneförslaget skola utläggas till Klara Norra Kyrkogata och som å förutnämnda, av t. f. förste ingenjören Nils Giöbel upprättade karta äro betecknade med röd färg, innehållande i areal tillhopp omkring 240 kvadratmeter, och vare denna rätt gällande från och med den 1 oktober 1932 till dess att nybyggnad varder uppförd å den till Generalpoststyrelsen försålda delen av förutnämnda tomt.

3:o.

Snarast möjligt efter det förenämnda stadsplaneförslag blivit fastställt, skall Generalpoststyrelsen göra framställning till byggnadsnämnden om sådan tomtindelning, att den till Styrelsen försålda delen av tomten nr 1 i kvarteret Blåmannen varder vederbörligen avskild från den av staden behållna delen av samma tomt.

Samtliga kostnader för denna förrättning samt för mätning av den vid tomtindelningen bildade nya tomten skola betalas av Generalpoststyrelsen.

4:o.

Å den i mom. 1:o här ovan bestämda tillträdesdagen skall staden till Generalpoststyrelsen avlämna köpebrev å det försålda området, för det sammans lagfarande nödiga åtkomsthandlingar samt bevis, att området icke är med inteckning besvärat.

Samtliga kostnader för lagfart å detta fång skola bestridas av Generalpoststyrelsen.

5:o.

Generalpoststyrelsen frikallas från skyldighet att utgiva gatumarksersättning för den genom detta avtal förvärvade marken.

6:o.

Staden berättigas att utan ersättning för all framtid som gata nyttja marken inom det område, som å föreliggande stadsplaneförslag är betecknat med Z₁, och att sålunda däri nedlägga och bibehålla nödiga ledningar, dock med skyldighet för staden att såsom gata ordna och underhålla ifrågavarande område.

7:o.

Hava detta kontrakt och den däri förutsatta stadsplaneändringen icke blivit före den 1 juni 1931 godkända av stadsfullmäktige genom beslut, som varder vederbörligen fastställt, eller hava Kungl. Maj:t och riksdagen icke före den 1 juli 1931 godkänt kontraktet eller har Kungl. Maj:t icke före den 1 oktober 1931 fastställt här ifrågavarande stadsplaneändring, skall detta kontrakt anses hava till alla delar förfallit.

Härav äro två lika lydande exemplar upprättade.

Stockholm den 13 mars 1931.

Kungl. Generalpoststyrelsen:

ANDERS ÖRNE.

GUSTAF KIHLMARK.

Å fastighetsnämndens vägnar:

HARRY SANDBERG.

M. Sellberg.

/R. Humble.

Bevittnas:

Karl W. Ericsson. Alice Hallberg.